

Στις 24-25 Οκτωβρίου 1912 .

Το Επιτελείο του Αρχηστρατήγου Διαδόχου Κωνσταντίνου βρίσκεται στο Τοψιν λίγα χιλιόμετρα από την Θεσσαλονίκη. Στην φωτογραφία δεξιά ο Λοχαγός τότε Ιωάννης Μεταξάς.

Πολύ συζήτηση έχει κακώς δημιουργηθεί από Βενιζελικούς κύκλους για την νικηφόρα πορεία του ηρωικού Ελληνικού Στρατού Υπό την αρχηγία του Κωνσταντίνου. Αν η διαδρομή ήταν προς Μοναστήριον ή Θεσσαλονίκη. Τα τηλεγραφήματα φανερώνουν την αλήθεια καθότι και η μέρα και η ώρα που εστάλησαν είναι καταγεγραμμένες.

Όπως και όλες οι διαταγές των επιχειρήσεων προς πάντες. Στην 732 ο Κωνσταντίνος βρίσκεται στο Κιρτζαλάρ και απευθύνει ερώτημα στον Βενιζέλο για να πληροφορηθεί που βρίσκονται οι Βουλγαρικές δυνάμεις που βαδίζουν προς Σέρρας και που αυτές που οι Σερβικές βαδίζουν προς Μοναστήριον (24-Χ-1912. Ωρα 1.20' μ.μ. Ακολουθεί η απάντηση στις 3.μμ. Ακολουθούν άλλα από Κορομηλά, ενώ η διαδικασία προόδου των στρατευμάτων προς το Αξίο συνεχίζεται με διάφορες διαταγές. Σχετικές με τις κινήσεις. Η υπ αριθ. 773. Είναι αυτή του τελικού κειμένου παράδοσης της Θεσσαλονίκης από τον Χασάν Ταξιν Πασσά προς τον Διάδοχο Κωνσταντίνο. Υπογεγραμμένη από τον Δούσμανη και Μεταξά. Ακολουθεί η 775. Στο οποίο ο Βενιζέλος στις 27.Χ.1912 ενώ ήδη έχει γίνει η παράδοση της πόλης ζητά να αποδεχθεί ο Κωνσταντίνος την παράδοση. Τέλος η 777, στην οποίαν. Ενοχλημένος ο Κωνσταντίνος απαντά ότι δεν επιθυμεί να του υποδεικνύουν αυτό στο οποίο αυτός έχει την απόλυτη ευθύνη.!

ἀρχιπέδων ζεύξης ποταμού ἐγκτελείφθη καὶ ἀπὸ πρεΐας σήμερον ἐπεξητήθη ἡ κατασκευή μεγάλης σχεδίας, ἣτις ἀδελφὸν πότε θὰ ἀποπερατωθῇ, δι' οὗς προκρίτερον λόγους ἡ διαπερασίως ἐν τούτοις ἐξακολουθήσῃ διὰ τῆς ὑπαρχούσης μικρᾶς σχεδίας. Διὰ μόνης δὲ ταύτης ἐν μέχρι μεσημβρίας δὲν περατωθῇ καὶ ἡ διὰ βαρελίων παρασκευαζομένη μέχρι τῆς ἑσπέρας αὐρίου θὰ ἔχουν διαπερατωθῇ τὸ πολὺ μίαν πυροβολαρχία καὶ ἐν ἐπὶ πλέον σὺν) γὰρ περὶ αὐτὴν ἐν μὴ ὁ καιρὸς τραπῆ ἐπὶ τὰ χεῖρα. Περατωμένης τῆς μεγάλης σχεδίας καὶ ὑπὸ καιρὸν εἰσελθόν τιθάνων νὰ κτωρθοῦτο αὐρίου καὶ ἡ τοῦ ἐτέρου Συντάγματος διάβασις ὅποτε μόνον ἀπὸ τῆς μεθ' αὐρίου δύνανται τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον νὰ ὑπολογίσῃ εἰς προχωρητικὴν πορείαν τῆς Μεραρχίας. VI Μεραρχία, κ.δ. Χ α τ ζ η αν έ σ τ η ς.

***Αριθ. 771.**

VI Μεραρχία ν. Ἐὰν ἡ διάβασις τῆς Μεραρχίας εἶνε δυνατόν νὰ συντελεσθῇ σήμερον ἑσπέρας, βαδίσατε αὐρίου πρὸς Πουρνάρι (βορείως τοῦ στενοῦ τοῦ Γαλιτικού), ἄλλως διευθύνθητε δι' ἀμφοτέρων ἐν ἀνάγκη τῶν ὄχθων τοῦ Ἄξιου πρὸς Νότον εἰς Σαρίταν (Βαλτοχώρι) καὶ Τοψίν (Γέφυρα) ὅπου θὰ ἐπισταθμεύσητε δυτικῶς Σαριομέρι (Ὀμέρ) 26-X-1912. Ὅρα 2.50' ἑσπέρας. Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν ο ς.

***Αριθ. 772.**

Ἀιβάτι (Λητή) 26-X-12. Ὅρα 2. μ.μ. Ταξιαρχία ν. Φάλαξ συγκειμένη ἐκ Ταξιαρχίας Πεζικοῦ καὶ ἀναλόγου Ἴππικοῦ σερβοβουλγαρικῶν βαίνει ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ Γιουβέσσα—Σερρών πρὸς Ἀιβάτι (Λητή) πυροβολήσασα κατὰ ἐχθρικών τμημάτων ἐπὶ ὑπερκειμένων ὑψομάτων. Ἀξιωματικὸς Ἀναγνωρίσεως Γιαννακόπουλος.

***Αριθ. 773.**

Πρωτόκολλον. Μεταξὺ τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Ἀρχιστρατήγου τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ τῆς Α.Ε. τοῦ Ἀρχιστρατήγου τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ συμφωνήθησαν τὰ κάτωθι:

Ἄρθρον 1ον. Τὰ ὄπλα τῶν ὀθωμανῶν στρατιωτῶν θὰ παραληφθῶσι καὶ θὰ τεθῶσιν ἐν ἀποθήκῃ θὰ φρουρηθῶσιν δὲ ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ θὰ συνταχθῇ ἰδιαιτερον πρωτόκολλον.

Ἄρθρον 2ον. Οἱ ὀθωμανοὶ στρατιῶται θὰ στρατωνισθῶσι μέρος μὲν εἰς Καραμπουνοῦ, μέρος δὲ εἰς τοὺς στρατώνας πυροβολικοῦ, τοὺς καλουμένους Τοψίν. Θὰ τρέφονται ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Θεσσαλονίκης.

Ἄρθρον 3ον. Ἡ πόλις τῆς Θεσσαλονίκης παραδίδεται εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν μέχρι τῆς συνομολογήσεως τῆς εἰρήνης.

Ἄρθρον 4ον. Πάντες οἱ ἀνώτεροι στρατιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἔχουσι τὸν δικαίωμα νὰ διατηρήσωσι τὰ ξίφη των καὶ νὰ ὦσιν ἐλεύθεροι ἐν Θεσσαλονίκῃ. Οὗτοι θὰ δώσωσι λόγον τιμῆς ὅτι δὲν θὰ λάβωσι πλέον τὰ ὄπλα κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ τῶν συμμάχων αὐτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρόντος πολέμου.

Ἄρθρον 5ον. Ἄπαντες οἱ ἀνώτεροι πολιτικοὶ βοηθοὶ καὶ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Βιλαετίου θὰ ὦσιν ἐλεύθεροι.

Ἄρθρον 6ον. Οἱ χωροφύλακες καὶ ἀστυνομικοὶ θὰ φέρωσι τὰ ὄπλα αὐτῶν.

Ἄρθρον 7ον. Τὸ Καραμπουνοῦ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς κατάλοιμα τῶν ἀρρωπιζομένων ὀθωμανῶν στρατιωτῶν. Τὰ πυροβόλα καὶ τὰ πολεμικὰ μηχανήματα τοῦ Καραμπουνοῦ θὰ τεθῶσιν ἐκτὸς χρήσεως ὑπὸ τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ θὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δύναμιν.

Ἄρθρον 8ον. Τὰ ἐν ἄρθρῳ 1ῳ διελκυσβανόμενα θὰ ἐκτελεσθῶσι ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῶν δύο ἡμερῶν, ἀρχομένου ἀπὸ αὐρίου Σαββάτου 27 Ὀκτωβρίου 1912. Ἡ προθεσμία αὕτη δύναται ἀκόμη νὰ παραταθῇ τῇ συγκαταθέσει τοῦ Ἀρχιστρατήγου τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Ἄρθρον 9ον. Ἡ κατάστασις αὕτη θὰ διατηρηθῇ μέχρι τῆς συνομολογήσεως τῆς εἰρήνης.

Ἄρθρον 10ον. Οἱ χωροφύλακες καὶ ἡ ὀθωμανικὴ Ἀστυνομία θὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1912.

Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου τῆς Ἑλλάδος Β. Δ ο ῦ σ μ α ν η ς, Ι. Π.

Μεταξῶς.

Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ Χ α σ ἂ ν Τ α ξ ῖ ν